

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 7Co/63/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1319201907
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 06. 2025
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Mariana Harvancová
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2025:1319201907.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Mariany Harvancovej a členov senátu Mgr. Adely Unčovskej a Mgr. Niny Dubovskej, v právnej veci žalobcov: X/ W.. N. T.T., L.. XX.XX.XXXX, P.E. G. C. A. XXX/X, L., X/ W. T.Á., L.. XX.XX.XXXX, P. G. X. C.I. XXX/XX, X. C., X/ C. V., L.. XX.XX.XXXX, P. G. G. K. XXX/XX, L., X/ D. T., L.. XX.XX.XXXX, P. G. L. XXX/XX, L. S. X/ C. T., L.. XX.XX.XXXX, P. G. X. C. XXX/XX, X. C., všetci zast. JUDr. Mária Jakubíková, advokátka, so sídlom Fraňa Mojtu 43, Nitra, proti žalovaným: X/ I. I., L.. XX.XX.XXXX, P. G. I. XXXX/XX, J., X/ E. I., L.. XX.XX.XXXX, P. G. X. XXX/X, Ž. S. X/ C.. I. I., L.. XX.XX.XXXX, P. G. T. XXXX/X, D.R., všetci zast. JUDr. Sabína Hodoňová, PhD., advokátka v združení ADVOKÁTSKA KANCELÁRIA BEDNÁŘOVÁ HODOŇOVÁ SENKOVÁ, so sídlom Mariánske námestie 31, Žilina, o určenie, že vec patrí do dedičstva, na odvolanie žalovaných 1/ až 3/ proti rozsudku bývalého Okresného súdu Bratislava III zo dňa 24.10.2022, č. k. 23C/18/2019-126, takto

rozhodol:

1. Rozsudok súdu prvej inštancie sa p o t v r d z u j e.
2. Žalobcovia 1/ až 5/ majú proti žalovaným 1/ až 3/ nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100%.

odôvodnenie:

1. Súd prvej inštancie rozsudkom určil, že
- pozemky parcely registra „R.“ č. XXXX/X - orná pôda vo výmere 21 101 m² a parcely registra „R.“ č. XXXX/X - orná pôda vo výmere 63 495 m², všetky v spoluvlastníckom podiele 1/3 k celku, zapísané na liste vlastníctva č. XXXX pre katastrálne územie J., obec J., okres D.,
- pozemok parcely registra „R.“ č. XXX/X - orná pôda vo výmere 1 762 m² v spoluvlastníckom podiele 1/3 k celku, zapísaný na liste vlastníctva č. XXXX pre katastrálne územie J., obec J., okres D.,
- pozemok parcely registra „R.“ č. XXX/X - orná pôda vo výmere 13 397 m² v spoluvlastníckom podiele 1/3 k celku, zapísaný na liste vlastníctva č. XXXX pre katastrálne územie J., obec J., okres D.,
- pozemok parcely registra „R.“ č. XXXX/X - orná pôda vo výmere 30 728 m² v spoluvlastníckom podiele 1/3 k celku, zapísaný na liste vlastníctva č. XXXX pre katastrálne územie J., obec J., okres D., a
- pozemok parcely registra „R.“ č. XXXX/X - orná pôda vo výmere 2 635 m² v spoluvlastníckom podiele 1/3 k celku, zapísaný na liste vlastníctva č. XXXX pre katastrálne územie J., obec J., okres D., patria do dedičstva po nebohej C. T., O.. B., narodenej XX.XX.XXXX, zomrelej X.X.XXXX a rozhodol, že žalobcovia 1/ až 4/ majú proti žalovaným 1/ až 3/ nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

2. Rozhodnutie právne zdôvodnil ust. § 123, § 126 ods. 1, § 132 ods. 1, § 134 ods. 1 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník (ďalej len „Občiansky zákonník“), § 366 zákona č. 141/1950 Zb. Občiansky zákonník (ďalej len „Občiansky zákonník č. 141/1950 Zb.“), § 1 ods.1a 2 zákona č. 65/1951 Zb. o prevodoch nehnuteľností a o prenájdoch poľnohospodárskej a lesnej pôdy (ďalej len „zákon č.

65/1951 Zb.“). Pri rozhodovaní vo veci súd prvej inštancie vzhliadol k tomu, že v konaní stranami nebolo objektívne preukázané, že predmetom kúpy z 22.08.1956 boli aj iné pozemky než pozemok parcely č. XXXX/X. Vychádzal z doslovného textu kúpnej zmluvy z 22.08.1956, podľa ktorej na jej základe bolo prevádzané (spolu)vlastnícke právo len k jednému jedinému pozemku, a to pozemku parcely č. XXXX/X v k. ú. J.. Uvedené potvrdzoval aj účel uzavretia kúpnej zmluvy, v ktorom sa spomína len „pozemok“, resp. „stavebný pozemok“, t. j. len jeden „pozemok“, a nie viaceré „pozemky“. Mal za to, že vôľou strán bolo previesť uvedený pozemok (stavebný pozemok), na ktorom si mal kupujúci postaviť rodinný dom, keďže dovtedy žiadny dom ani stavebný pozemok nemal. Obsah kúpnej zmluvy nasvedčoval pravdivosti (resp. väčšej pravdepodobnosti) záveru, že predmetom kúpy mal byť výlučne len jeden pozemok (t. j. parcela č. XXXX/X, na ktorom si kupujúci neskôr skutočne postavil rodinný dom), a nie aj ďalšie iné pozemky. Záveru, že na základe kúpnej zmluvy z 22.08.1956 bol prevedený výlučne len jeden pozemok, nasvedčovalo aj uznesenie Ľudového súdu v Senci z 10.10.1956 sp. zn. Čd 566/56, ktoré presne pomenúva nadobúdaci titul (t. j. kúpnu zmluvu z 22.08.1956 a výmer Okresného národného výboru v Senci z 03.09.1956 zn. Pôd 8/5346/1956). Na vykonaní dôkazu - výmeru Okresného národného výboru v Senci z 03.09.1956 zn. Pôd 8/5346/1956 strany sporu netrvali (pojednávane dňa 24.10.2022). Upriamil pozornosť na to, že ani z ostatných vykonaných dôkazov nevyplývalo, že by predmetom kúpy medzi právnymi predchodcami sporových strán boli ešte iné pozemky odlišné od pozemku parcely č. XXXX/X. Výmer výslovne uvádzal Ľudový súd v Senci v uznesení z 10.10.1956 sp. zn. Čd 566/56, z čoho súd vyvodil, že pri vydaní tohto svojho rozhodnutia v rámci zisťovania a vyhodnocovania skutkového stavu (t. j. podkladov pre vydanie meritórneho rozhodnutia) zohľadnil jeho obsah, i keď vo výroku tohto uznesenia neuviedol, že povoľuje vklad vlastníckeho práva v prospech kupujúceho I. I. (st.) aj k iným pozemkom ako k pozemku parcely č. XXXX/X. Vychádzajúc z účelu vydávania výmerov okresných národných výborov (ktorým bolo privolenie (schválenie) štátneho orgánu na prevod nehnuteľností vo vtedajšom štátom obmedzovanom súkromnom vlastníctve (t. j. medzi fyzickými osobami), mal súd za to, že predmetom týchto vydávaných výmerov (a teda aj výmeru Okresného národného výboru v Senci z 03.09.1956 zn. Pôd 8/5346/1956) nemohla byť žiadna iná nehnuteľnosť než nehnuteľnosť prevádzaná na základe konkrétneho súkromnoprávneho scudzovacieho titulu (v danom prípade kúpnej zmluvy z 22.08.1956). Súhlas príslušného okresného národného výboru s predmetným prevodom nehnuteľnosti na základe kúpnej zmluvy z 22.08.1956 musel byť daný, pretože - logicky - inak by v pozemkovej knihe nebol vykonaný zápis vlastníckeho práva v prospech kupujúceho I. I. (st.) z 24.09.1956 a ani by nebolo vydané uznesenie Ľudového súdu v Senci z 10.10.1956 o povolení vykonania tohto zápisu (vkladu) vlastníckeho práva do pozemkovej knihy. Skutočnosť, že by predmetom kúpy z 22.08.1956 boli aj predmetné pozemky, dostatočne pravdepodobne nevyplývala ani z potvrdenia poručiťky C. T. o prevzatí zaplatenej kúpnej ceny zo 17.10.1956. V jeho obsahu sa opätovne uvádzala len „parcela“ v jednotnom čísle, a nie „parcely“ v množnom čísle. Skutková okolnosť, že kupujúci I. I. (st.) vo výsledku zaplatil predávajúcej vyššiu kúpnu cenu, ako bola dohodnutá v texte kúpnej zmluvy z 22.08.1956, čiže 7 654 Kčs namiesto dohodnutých 2 400 Kčs, nepreukazovala, že určite a nevyhnutne muselo byť predmetom prevodu viac pozemkov ako len jeden pozemok parcely č. XXXX/X (t. j. všetky predmetné pozemky zapísané v pozemkovoknižnej vložke č. 1705 pre k. ú. J. v prospech poručiťky). V pozemkovoknižnej vložke č. 1705 pre k. ú. J. (Š.) bol zápis (spolu)vlastníckeho práva v prospech I. I. (st.) uvedený pod B6 vykonaný len na základe kúpnej zmluvy z 22.08.1956 a výmeru Okresného národného výboru z 03.09.1956 zn. Pôd 8/5346/1956. Skutočnosť, že v pozemkovej knihe je zapísané (spolu)vlastnícke právo právneho predchodcu žalovaných k predmetným pozemkom, bez ďalšieho nepreukazuje skutočný vlastnícky vzťah k predmetným pozemkom, pretože aj v tom čase sa uplatňovala zásada, že zápisy práv k nehnuteľnostiam v pozemkovej knihe sú hodnoverné, len ak sa nepreukáže opak [porov. § 78 zákona č. 162/1995 Z. z. o katastri nehnuteľností a o zápise vlastníckych a iných práv k nehnuteľnostiam (katastrálneho zákona)]. Nakoľko žalobkyňa 3/, žalovaný 1/ a svedok W. I. T., neboli účastníkmi predmetnej kúpy a nemali žiadnu priamu ani bezprostrednú vedomosť o skutočnostiach a okolnostiach s ňou spojených s prihliadnutím k tomu, že aj podľa v tom čase platnej a účinnej právnej úpravy sa pre zmluvy o prevode vlastníctva k nehnuteľnostiam vyžadovala obligatórna písomná forma (porov. § 40 ods. 1 zákona č. 141/1950 Zb. Občianskeho zákonníka), mal súd za to, že ich výsluch by nebol spôsobilý spochybniť záver, že predmetom kúpy z 22.8.1956 neboli aj iné pozemky ako pozemok parcely č. XXXX/X v k. ú. J. (t. j. aj predmetné pozemky). V konaní nebolo preukázané riadne nadobudnutie (spolu)vlastníckeho práva k predmetným pozemkom právnym predchodcom žalovaných I. I. (st.) na základe kúpnej zmluvy z 22.08.1956, ktorá ako jediný súkromnoprávny scudzovací titul bola podkladom pre zápis tohto práva do pozemkovej knihy. Nebolo preukázané, na základe akého konkrétneho (reálneho či domnelého) právneho titulu sa právny predchodca žalovaných vôbec uchopil držby predmetných pozemkov, z ktorého by sa dalo vyvodiť, že táto jeho držba bola oprávnená a že

so zreteľom na všetky okolnosti prípadu bol dobromyseľný v tom, že predmetné pozemky mu skutočne patria a že nekoná bezprávne, keď si tieto predmetné pozemky prisvojuje (k tomu porov. V 5/1989). Zároveň vykonaným dokazovaním nebolo preukázané, že by žalovaní 1/ až 3/ po smrti svojho právneho predchodcu I. I. (st.), t. j. po 04.07.2000, skutočne a riadne držali predmetné pozemky a nakladali s nimi ako vlastnými vecami. Predmetné pozemky sú v užívaní G. K. J. (predtým v užívaní I. J.), ktoré ich sčasti aj aktívne obrába, a vypláca za ne nájomné, pričom žalovaným bolo vyplatené nájomné len za obdobie od roku 2019 do 2021. Z uvedeného súd vyvodil, že žalovaní sa skutočne a riadne chopili držby predmetných pozemkov až na prelome rokov 2018 a 2019, kedy mali predmetné pozemky dedičsky vysporiadané a (spolu)vlastnícke právo k nim zapísané v katastri nehnuteľností na základe uznesenia o dedičstve zo 06.11.2018, ktoré nadobudlo právoplatnosť v ten istý deň. Zohľadniac skutočnosť, že žaloba bola podaná 28.03.2019 od reálneho uchopenia držby predmetných pozemkov žalovanými (ak ju vôbec možno považovať za oprávnenú) ešte neuplynula zákonná desaťročná vydržacia doba. K otázke nadobudnutia vlastníckeho práva na základe rozhodnutia o schválení registra obnovenej evidencie pozemkov (ROEP) súd poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 7 Cdo 291/2019, podľa ktorého takéto rozhodnutie nemá konštitutívne (právo tvorné) účinky ani nezakladá účinky prejudiciality, ktorá by spôsobovala viazanosť súdu takýmto rozhodnutím. Preto pokiaľ by sa dobromyseľnosť držby predmetných pozemkov zo strany žalovaných mala zakladať práve na tomto rozhodnutí, zdôraznil, že do podania žaloby neuplynula zákonná desaťročná vydržacia doba, a jednak že samotné strany v konaní (vrátane žalovaného 1/), ako aj svedok vo svojej výpovedi uviedli, že sa spolu stretli niekedy v auguste 2015 (žalobkyňa 3/ a svedok uvádzajú rok 2016 až 2017), kde žalobcovia odprezentovali žalovanému 1/ pochybnosti o hodnovernosti zápisu vlastníckeho práva jeho právneho predchodcu k predmetným pozemkom, čo možno považovať za skutočnosť, ktorá pri normálnej opatrnosti, ktorú možno so zreteľom na okolnosti konkrétneho prípadu rozumne požadovať od každého subjektu, mohla dôvodne v ňom vyvolať pochybnosti o tom, že mu predmetné pozemky mu právom patria. Zohľadniac zhorauvedené mal súd za to, že právna predchodkyňa žalobcov - poručiiteľka C. T.Á. až do dňa svojej smrti 01.07.1998 zostala skutočným vlastníkom predmetných pozemkov, preto súd žalobe žalobcov ako dôvodnej vyhovel. O trovách konania súd prvej inštancie rozhodol podľa § 255 ods. 1, § 262 ods. 2 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“). Žalobcovia mali v konaní plný úspech, preto im proti neúspešným žalovaným vznikol nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu. O výške náhrady trov konania žalobcov rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozsudku samostatným uznesením.

3. Proti rozsudku súdu prvej inštancie podali v zákonnej lehote odvolanie žalovaní dôvodiac naplnením odvolacích dôvodov podľa ust. § 365 ods. 1 písm. b), f) a h) CSP. Namietali, že súd prvej inštancie hoci viazaný žalobným návrhom, rozhodol inak, ako sa žalobcovia domáhali tým, že zmenil čísla listov vlastníctva, na ktorých sú sporné podiely zapísané, a ku každej nehnuteľnosti doplnil, že sa nachádza v okrese D.. Ďalej namietali, že súd prvej inštancie zmenil predbežné právne posúdenie, ktoré uviedol na pojednávaní dňa 04.04.2022 a stranám sporu neumožnil naň žiadnym spôsobom reagovať. Súd prvej inštancie v odôvodnení napadnutého rozsudku sám formuloval skutkové tvrdenia, ktoré nepredniesla ani jedna zo strán sporu, za nesporné označil skutkové tvrdenia, ktoré strany rozporovali a za sporné naopak tie, ktoré strany nerozporovali. V nadväznosti na uvedené dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam. Nesúhlasili so závermi súdu prvej inštancie (bod 10 napadnutého rozsudku), že medzi stranami sporu nebolo sporné, že C. T. a I. I., st. uzatvorili dňa 22.08.1956 kúpnu zmluvu, ktorej predmetom bol spoluvlastnícky podiel o veľkosti 1/3 nehnuteľnosti - parcela číslo XXXX/X - roľa o výmere 567 štvorcových siah za kúpnu cenu 2 400 eur. Medzi stranami sporu bolo sporné to, že ide o jediný nadobúdaci titul. Dňa 22.08.1956 mohlo byť (a s ohľadom na výšku uhradenej kúpnej ceny aj bolo) uzatvorených viac kúpnych zmlúv. Zápis do pozemkovoknižnej vložky číslo 1705 bol učinенý nielen na podklade kúpnej zmluvy zo dňa 22.08.1956, ktorej predmetom bol spoluvlastnícky podiel na parcele číslo XXXX/X, pričom zo zápisu vo vložke nevyplýva, že ide vôbec o žalobcami predloženú zmluvu, ale aj na podklade výmeru ONV J., ktorý sa nedochoval. V konaní bolo preukázané, že I. I., st. C. T. uhradil kúpnu cenu celkom 7 654,- Kčs, pričom žalobcovia síce rozporovali, že by malo ísť o platbu za sporné spoluvlastnícke podiely, pretože sa údajne účastníci kúpnej zmluvy mohli dohodnúť na cene vyššej ako uviedli do zmluvy, avšak netvrdili, že by malo ísť o platbu za nehnuteľnosti celkom mimo predmetu tohto súdneho konania. Uznesenie Ľudového súdu v Senci z 10.10.1956 a jeho obsah, bolo pre posúdenie veci irelevantné, pretože bolo vydané až po vykonaní sporného zápisu do pozemkovoknižnej vložky číslo 1705 a nie je opatrené doložkou právoplatnosti, čím je sama osebe spochybnená jeho platnosť. Pričom je nemožné, aby v zápise v pozemkovoknižnej vložke číslo 1705 zo dňa 24.09.1956 bol odkaz na uznesenie Čd 566/56, pretože uznesenie Čd 566/56 bolo vydané až 10.10.1956 - 16 dní po zápise.

Mali za to, že zo zápisu z pozemkovoknižnej vložky bezpochyby vyplýva existencia ďalšieho titulu vedúceho k zápisu všetkých spoluvlastníckych podielov v prospech I. I., st.. Nakoľko sa výmer ONV J. nedochoval, nemožno vylúčiť správnosť zápisu v pozemkovoknižnej vložke číslo 1705. K otázke vydržania vlastníckeho práva I. I., st. uviedli, že z vykonaného dokazovania vyplýva, že I. I., st. bol od roku 1956 evidovaný ako vlastník sporných podielov a v tomto roku vstúpil aj do ich užívania, čo žalobcovia nespochybňovali, resp. po prvý raz tvrdili, že nehnuteľnosti neužíval až v záverečnej reči, kedy už nebol priestor na popieranie skutkových tvrdení protistrany. Skutkové tvrdenie, že nehnuteľnosti ostali v držbe C. T., nebolo stranami sporu nikdy prednesené. Naopak v konaní bolo tvrdené a nerozporované, že C. T. sa po úhrade kúpnej ceny z J. odsťahovala a nikdy sa už nevrátila, t. z. nehnuteľnosti už ďalej nedržala. Nikdy netvrdili, že vlastnícke právo k sporným nehnuteľnostiam nadobudli cestou ROEP, naopak namietali, že v rámci ROEP mali žalobcovia možnosť domáhať sa svojich vlastníckych práv, ak by ich dokázali preukázať. Súd v rámci skutkových záverov z vykonaných dôkazov opomenul skutkové závery plynúce z kúpno predajnej zmluvy zo dňa 13.03.1969, z ktorej vyplýva, že I. I., st. sa správal a konal ako spoluvlastník sporných nehnuteľností a zúčastnil sa odpredaja nehnuteľností za súčinnosti so súrodencami C. T., ktorý k nemu ako ku spoluvlastníkovi z pozemkovoknižnej vložky číslo 1705 riadne pristupovali. Z tejto zmluvy teda vyplýva, že I.Á. I., st. sa ako vlastník správal v roku 1969, že sa tak k nemu správali súrodenci C. T. ako aj to, C. T. nebola ako údajná vlastníčka prizvaná k realizácii scudzovaných úkonov, čo potvrdzuje, že nebola vlastníčkou. Súd opomenul aj predloženú dohodu uzatvorenú medzi C. T., S. M. S. W. B. (zastúpeným vdovou C. B.) zo dňa 11.10.1991, ku ktorej síce žalobcovia neformulovali žiadne skutkové tvrdenia, avšak vyplýva z nej, že jej predmetom by mali byť nehnuteľnosti zapísané v pozemkovoknižných vložkách číslo 1705, 1783 a 1766, ktorých dedičmi sa mali stať účastníci dohody po smrti svojho otca T. B., ktorý zomrel 21.08.1932 a to na podklade dedičského rozhodnutia, ktoré pre odstup času nevedia predložiť. Pozemkovoknižné vložky 1783 a 1766 vznikli odpísaním parciel z vložky číslo 1705 na podklade kúpnych zmlúv, ktorými C. T. spolu so súrodencami odpredali parcely tretím osobám. Súd napokon nevyvodil žiadne závery z listu Okresného úradu Senec, katastrálny odbor zo dňa 13.03.2019, z ktorého vyplýva, že katastrálny odbor môže len konštatovať, že zápis Čd 566/1956 do pozemkovej knihy bol vykonaný tak, že kupujúci I. I. bol zapísaný pod B6 ako vlastník spoluvlastníckeho podielu 1/3 k všetkým nehnuteľnostiam v to čase evidovaným v PKV č. 1705, k. ú. J. a doplnil, že pozemkové knihy sú archívnym dokumentom s trvalou dokumentárnou hodnotou, slúžia ako zdroj informácií o vlastníckych a iných právach k nehnuteľnostiam a o nehnuteľnostiach. Zápisy, opravy, úpravy ani doplnenia sa v pozemkových knihách nevykonávajú. Poukázali na to, že dôkazné bremeno stojí na žalobcoch (rozhodnutie NS ČR zo dňa 25.02.2014 sp. zn. 22 Cdo 3542/2013, rozhodnutie Krajský súd Trnava zo dňa 19.06.2019, sp. zn. 23Co/189/2018, rozhodnutie NS SR zo dňa 24.02.2010, sp. zn. 5 Cdo 71/2008, rozhodnutia NS ČR sp. zn. 22 Cdo 1007/2013, 22 Cdo 1400/2004, 28 Cdo 2720/2015). Súd nesprávne právne posúdil aj charakter výmeru ONV, ktorý je ako titul nadobudnutia označený v pozemkovoknižnej vložke číslo 1705, nakoľko úradné schválenie malo formu tzv. privolenia okresného národného výboru a nie formu výmeru. V prejednávanej veci sa nepodarilo zistiť, čo bolo obsahom výmeru uvedeného ako titulu pri zápise vlastníckeho práva v prospech I. I., st., je však vylúčený záver, že výmerom došlo k privoleniu k prevodu kúpnej zmluvy zo dňa 22.08.1956, ktorú predložili žalobcovia. Súd nesprávne právne posúdil otázku vydržania vlastníckeho práva právnym predchodcom žalovaných s odôvodnením, že nehnuteľnosti nemal v držbe a pre chýbajúci titul nemohol byť dobromyseľný v tom, že mu sporné podiely patria. To, že titul chýba, sa však v konaní nepreukázalo. Preukázalo sa len to, že sa nedochovali listiny označené v zápise vlastníckeho práva v prospech I. I., st. v pozemkovoknižnej vložke číslo 1705. Súd tak vylúčil dobromyseľnosť I. I., st. len z dôvodu nedochovania listín vedúcich k zápisu do pozemkovoknižnej vložky a to po 63 vedenia vlastníctva sporných podielov v jeho prospech, resp. v prospech žalovaných. Súd tak nielen zaťažil žalovaných preukázaním titulu nadobudnutia po 63 rokoch, ale z jeho nedochovania a po uplynutí skartačných lehôt aj objektívnej nemožnosti jeho predloženia, vyvodil absenciu dobromyseľnosti I. I., st.. Dobromyseľnosť I. I., st. pritom v konaní rozporovaná nebola. Žalovaní tvrdili, že I.Á. I., st. vstúpil do užívania sporných podielov v roku 1956. Toto tvrdenie spochybnili žalobcovia až v záverečnej reči. Súd prvej inštancie mal otázku užívania a dobromyseľnosti predovšetkým považovať za nesporné. I. I.Č., st. vstúpil do držby sporných nehnuteľností a začal sa správať ako ich vlastník od septembra 1956, lehota 10 rokov uplynula v roku 1966, preto vzhľadom na právnu úpravu k naplneniu všetkých podmienok vydržania došlo 01.04.1984. Pokiaľ išlo o údajnú absenciu titulu, je nesporné, že I. I., st. bol ako vlastník sporných podielov zapísaný v pozemkovoknižnej vložke číslo 1705. Podmienkou vydržania nie je existencia nadobúdacieho titulu, pretože samotné vydržanie je nadobúdacím titulom. Pokiaľ ide o žalobcov, títo až do roku 2019, hoci podľa svojho tvrdenia mali vedomosť o vade zápisu už od roku 1989, t. j. po dobu 30 rokov, nenamietali vlastníctvo žalovaných a stalo sa tak až potom, čo žalovaní sporné

podielu dodatočne prededili. V konaní preukázali, že Ján Jankovič, st. okrem kúpnej ceny v zmysle kúpnej zmluvy zo dňa 22.08.1956 uhradil navyše aj cenu za iné pozemky v celkovej hodnote 7 654,- Kčs. Vlastnícke právo I. I., st. bolo navyše zapísané do pozemkovoknižnej vložky na základe spoplatneného právneho úkonu. V závere napadli aj výrok o náhrade trov konania, majú za to, že sú dané dôvody hodné osobitného zreteľa na aplikáciu § 257 CSP. Navrhli, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie zmenil tak, že žalobu zamietne a prizná im proti žalobcom nárok na náhradu trov konania.

4. Žalobcovia v replike k odvolaniu žalovaných uviedli, že rozhodnutie súdu prvej inštancie je vecne správne. Poukázali na to, že žalovaní počas celého konania nevyprodukovali ani jediný dôkaz na preukázanie ich tvrdení a ani v záverečnom návrhu neuvádzali žiadne návrhy na doplnenie dokazovania, nenamietali „koncentráciu konania“, a ani sa jasne nevyjadrili, akým spôsobom hodnotia vykonané dokazovanie. Až v podanom odvolaní sa vyjadrujú k priebehu súdneho konania a k vykonanému dokazovaniu. Dôvodom ich úspechu bolo, že ich právna predchodkyňa nikdy nepreviedla vlastnícke právo k sporným spoluvlastníckym podielom na právneho predchodcu žalovaných - I. I. st.. Pokiaľ žalovaní tvrdili, že ich právna predchodkyňa nikdy nespochybovala vlastnícke právo I. I. st. k sporným nehnuteľnostiam opomenuli výpoveď svedka - Ing. I. na T. na pojednávaní dňa 04.04.2022, ktorý bol v r. 1993 priamym svedkom rozhovoru, kedy ich právna predchodkyňa - C. T. kontaktovala osobne p. I. I. st. a oboznámila ho s chybou v zápise vo verejných listinách. Tvrdenie žalovaných, že ich právny predchodca sporné nehnuteľnosti užíval od r. 1956 sa nezakladá na pravde. Jedná sa o role, mimo zastavaného územia obce, v extraviláne o výmere cca 40.000 m². Už ich právna predchodkyňa nedisponovala s pozemkami v r. 1956, ale užívalo ich JRD. Žalovaný 1/ vo výsluchu uviedol, že tieto nehnuteľnosti neboli predmetom Nájomnej zmluvy s G. J. do r. 2019. V konaní predložili stanovisko G. J., že nájomné sa vyplácalo žalovaným až od r.2019. Z tejto skutočnosti vyplýva, že I. I. st. tieto nehnuteľnosti nikdy neužíval a ani ich nedal do nájmu do družstva ani po r.1991. Pokiaľ by mal vedomosť I. I. st. o vlastníctve poľnohospodárskej pôdy, uzavrel by nájomnú zmluvu s I. J. už po r. 1991. V Identifikácii parciel zo dňa 06.07.1993 je uvedené, že pozemky sú „združené“. Sporný pozemok parc. č. XXXX/X v kat. úz. J. v zvyšných podieloch určený na stavbu rod. domu si I. I. st. s manželkou odkúpili Kúpnopredajnou zmluvou od zostávajúcich podielových spoluvlastníkov súrodencov C. T. - S. M. rod. B. a W. P. B. až dňa 05.03.1969. Zrejme len z dôvodu nedostatku fin. prostriedkov v r. 1956 toto odkúpenie pozemku na stavbu rod. domu manželia I. neriešili skôr. Žalovaní v základnom dedičskom konaní po I. I. st. zomr. 04.07.2000 neprededili sporné nehnuteľnosti. Prededili ich až v r. 2018, na ich podnet, keďže upozornili na chybu v katastri nehnuteľností a chceli sa s nimi mimosúdne dohodnúť. I keď na LV bol evidovaný právny predchodca bez identifikačných údajov - dátumu narodenia, dátumom úmrtia, v dedičskom konaní už v r. 2000 mohli byť nehnuteľnosti obdobne prededené ako v r. 2018, ak by identifikovali poručiťela súdnemu komisárovi v dedičskom konaní patričnými dokladmi. K námietke žalovaných, že výrok rozhodnutia súdu prvej inštancie nie je v súlade so žalobným petitom uviedli, že č. LV nie je záväzným údajom, preto hoci sa čísla listov vlastníctva zmenili, parcelné čísla a ich výmery zostali totožné (tie sú záväzné). K naliehavému právnenému záujmu poukázali na rozsudok NS SR sp .zn. 4 Cdo/49/2003. Zápis v Pozemkovej knihe v období od 01.01.1951 do 31.03.1964 mal len „deklaratórny význam“. Zmluvy o prevode nehnuteľností uzavreté po 30.08.1951 potrebovali na svoju platnosť prívolenie ONV, v obvode ktorého sa nehnuteľnosť nachádzala. Na základe uvedeného žiadali, aby odvolací súd napadnuté rozhodnutie ako vecne a právne správne potvrdil.

5. Žalovaní v replike k vyjadreniu žalobcov uviedli, že ich právny predchodca bol zapísaný v pozemkovoknižnej vložke (pričom zápis nebol povinný a bol spoplatnený) od roku 1956 a nikdy nebol vo svojom vlastníckom práve rušený. Žalovaní sú zapísaní na liste vlastníctva k sporným nehnuteľnostiam a ich vlastnícke právo sa prezumuje, pokiaľ sa nepreukáže opak. Neexistencia listiny po tak dlhej dobe v žiadnom prípade nepreukazuje, že im vlastnícke právo nesvedčí. K otázke vydržania poukázali na judikát R 44/1966 a rozhodnutie NS SR sp. zn.: 6Cdo/362/2014, majú za to, že judikát vylučuje akékoľvek úvahy žalobcov o tom, že právny predchodca žalovaných nemohol vstúpiť do užívania sporných nehnuteľností z dôvodu, že bola v užívaní JRD. Z vyjadrenia Okresného úradu Senec nevyplýva žiadne spochybnenie vlastníckeho práva právneho predchodcu žalovaných, nevyplýva z neho ani to, na podklade čoho bol zápis realizovaný, a napokon ani to, že by pri zápise vlastníckeho práva v prospech právneho predchodcu žalovaných došlo ku chybe, ktorú žalobcovia od počiatku tvrdia. Katastrálny odbor síce konštatoval, že ich právny predchodca Ján Jankovič st. bol zapísaný k všetkým podielom v PKV č. 1705, k. ú. J., avšak nekonkretizoval, na základe čoho a už vôbec sa z uvedeného nedá vyvodiť, že by uvedené malo byť chybným zápisom. Vo veci nemožno aplikovať žalobcami citované rozhodnutie NS

SR sp. zn.: 6 M Cdo 17/2010 zo dňa 28.03.2012, nakoľko žalobcom nesvedčí nadobúdací titul, ktorý by žalovaní spochybňovali.

6. Odvolací súd majúc za to, že odvolanie odvolateľov bolo podané v zákonnej lehote, preskúmal vec v rozsahu a medziach dôvodov odvolania (§ 379, § 380 ods. 1 a 378 ods. 1 CSP). Odvolací súd o odvolaní odvolateľov rozhodoval bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP), keďže sa nejednalo o prípad, v ktorom by bolo potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie, nariadenie pojednávania si nevyžadoval ani dôležitý verejný záujem a dospel k záveru, že odvolanie žalovaných nie je podané dôvodne.

7. Odvolací súd považuje za potrebné zdôrazniť, že pri viazanosti uplatnenými dôvodmi odvolania (§ 380 ods. 1 CSP), sa v rámci odvolacieho prieskumu môže zaoberať a zaoberal sa iba tými odvolacími dôvodmi a ich obsahovým vymedzením, ktoré žalobca výslovne uviedol a skutkovo vymedzil v odvolaní; pri viazanosti dôvodmi odvolania pritom neprichádza do úvahy vyhľadávanie konkrétnych skutočností v napadnutom rozhodnutí súdu prvej inštancie a jeho postupe, ktoré by bolo možné prípadne podradiť pod niektorý zo zákonných dôvodov odvolania, pretože je neprípustné, aby odvolací súd sám vyhľadával konkrétne vady rozhodnutia alebo postupu súdu prvej inštancie v neprospech strany, ktorá odvolanie nepodala a v prospech ktorej napadnuté rozhodnutie vyznelo. Z uvedeného potom vyplýva požiadavka aj na kvalitatívne vymedzenie odvolacieho dôvodu z hľadiska skutkovej a právnej argumentácie, nachádzajúca svoj základ v tom, že strana sporu je zodpovedná za to, že bude účinne uplatňovať svoje procesné práva aj v odvolacom konaní.

8. V podanom odvolaní odvolatelia uplatnili odvolacie dôvody podľa ust. § 365 ods. 1 písm. b), h) a f) CSP.

9. Vo vzťahu k odvolateľmi uplatnenému odvolaciemu dôvodu podľa § 365 ods. 1 písm. b) CSP (súd prvej inštancie mu nesprávnym procesným postupom znemožnil uskutočňovať jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces), odvolací súd uvádza. Uvedený odvolací dôvod je úzko prepojený s porušením práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „Ústava“) a s porušením práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „Dohovor“) a k jeho naplneniu by došlo, ak by súd prvej inštancie zasiahol do Ústavou, resp. Dohovorom garantovaných práv odvolateľa, čím by mu bolo znemožnené domáhať sa práva na súdnu ochranu prostriedkami, ktoré mu zákon (Civilný sporový poriadok) priznáva. Obsah práva na súdnu a inú právnu ochranu uvedený v čl. 46 ods. 1 Ústavy nespočíva len v tom, že osobám nemožno brániť v uplatnení práva alebo ich diskriminovať pri jeho uplatňovaní. Jeho obsahom je i zákonom relevantné konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky. Každé konanie súdu alebo iného orgánu, ktoré je v rozpore so zákonom, je porušením Ústavou zaručeného práva na súdnu ochranu alebo inú právnu ochranu (I. ÚS 26/1994). Pojem „procesný postup“ bol vysvetlený už vo viacerých rozhodnutiach Najvyššieho súdu SR tak, že sa ním rozumie len faktická, vydaniu konečného rozhodnutia predchádzajúca činnosť alebo nečinnosť súdu, teda sama procedúra prejednávania veci (to ako súd viedol spor) znemožňujúca strane sporu realizáciu jej procesných oprávnení a mriaca možnosti jej aktívnej účasti na konaní (porovnaj R 129/1999 a 1 Cdo 6/2014, 3 Cdo 38/2015, 5 Cdo 201/2011, 6 Cdo 90/2012). Pod nesprávnym procesným postupom súdu treba rozumieť taký postup súdu, ktorým sa znemožnila strane realizácia tých procesných práv, ktoré majú slúžiť na ochranu a obranu jej práv a záujmov v tom - ktorom konkrétnom konaní, pričom miera tohto porušenia bude znamenať nespravodlivý súdny proces. Tento pojem nemožno vykladať extenzívne jeho vzťahovaním aj na faktickú meritórnú rozhodovaciu činnosť súdu. „Postupom súdu“ možno teda rozumieť iba samotný priebeh konania, nie však konečné rozhodnutie súdu posudzujúce opodstatnenosť žalobou uplatneného nároku.

10. Vo vzťahu k námietke odvolateľov, že rozhodnutie súdu prvej inštancie je v rozpore s petitom uplatneným žalobcami v konaní, t. z. súd prvej inštancie porušil zásadu viazanosti žalobným návrhom, nutno uviesť, že táto viazanosť neznamená úplnú a bezpodmienečnú viazanosť formuláciou (doslovným znením, slovným vyjadrením) petitu. Zo žaloby a jej petitu musí byť jasné a zrejmé, čoho sa žalobca domáha (a týmto je súd viazaný), nie je nevyhnutne viazaný exaktným spôsobom, akým žalobca petit formuloval. Súd preto neprekročí žalobný návrh, ak enunciat rozsudku nebude doslovne zhodný s vyjadrením petitu. V súlade s princípom neformálnosti súd posudzuje podanie (a teda aj žalobu vrátane žalobného návrhu) podľa obsahu. Obsah žaloby nie je tvorený výlučne žalobným návrhom (petitom), ale aj rozhodujúcimi skutkovými tvrdeniami - opísaním skutkového deja (causa petendi). Súd je viazaný

petitom žaloby po obsahovej stránke a tento petit je potrebné vykladať v súvislosti so skutkovými tvrdeniami v žalobe. Súd má skúmať celý obsah podanej žaloby, nielen samotný žalobný návrh (R 14/2021).

11. Vzhľadom k tomu, že žalobcovia podaním zo dňa 24.10.2022 doplnili svoje skutkové tvrdenia a súdu prvej inštancie oznámili, že došlo k zmene v evidencii nehnuteľností (LV) a svoje skutkové tvrdenia podporili výpismi z listov vlastníctva k sporným nehnuteľnostiam, so skutočnosťami ktorými súd prvej inštancie oboznámil odvolateľov na pojednávaní dňa 24.10.2022, postup súdu prvej inštancie, ktorý pri formulácii petitu vychádzal zo skutkových tvrdení žalobcov, zohľadniac vykonateľnosť súdneho rozhodnutia, nebol v rozpore s ust. Civilného sporového poriadku.

12. Ďalej odvolatelia namietali, že súd prvej inštancie ich neupozornil na zmenu predbežného právneho posúdenia, ktoré uviedol na pojednávaní dňa 04.04.2022. Predbežnosť právneho posúdenia veci spočíva v tom, že sudca v aktuálnom štádiu procesu objektívne nemohol vychádzať z výsledkov riadneho dokazovania a ku konkrétnemu právnemu záveru dospel síce dôsledným argumentačným postupom, ale iba v rámci prípravy pojednávania. Objektívne právo je súd vždy spôsobilý interpretovať (iura novit curia), avšak záväzne aplikovať ho môže až na definitívne zistený skutkový stav v procesnom zmysle. Predbežné právne posúdenie veci nemusí sudca osobitne odôvodňovať, čím by predstihol náležitosti verejného vyhlásenia rozsudku a predovšetkým jeho písomného vyhotovenia. Pričom súd v prípade predbežného právneho posúdenia veci nie je takto formulovaným záverom striktnie viazaný. Opak by nevyhnutne viedol k absurdným dôsledkom a k deformovaniu rozhodovacieho procesu. Z podstaty výkonu spravodlivosti prostredníctvom súdnej moci vyplýva, že súd musí byť pri svojich právnych záveroch nezávislý a jeho slobodný myšlienkový postup je limitovaný iba obsahom objektívneho práva, ktoré v konkrétnej veci interpretuje a aplikuje. Priamo obmedzený teda nemôže byť ani vlastným predbežným právnym posúdením veci.

13. K uvedenému odvolací súd poukazuje na právnu vetu uznesenia ústavného súdu sp. zn. IV. ÚS 374/2022 uverejneného v Zbierke nálezov a uznesení ústavného súdu pod č. 81/2022 „Zmena predbežného právneho posúdenia súdom prvej inštancie od jeho konečného právneho posúdenia veci nemá za následok zásah do práva na súdnu ochranu, keďže sporovú stranu nediskvalifikuje z možnosti uplatňovať svoje procesné práva priznané Civilným sporovým poriadkom v ďalšom konaní pred odvolacím súdom.“ Ústavný súd v predmetnom uznesení nadviazal na rozhodovaciu prax najvyššieho súdu (sp. zn. 3Cdo/102/2008, 5Cdo/46/2011), keď prekvapivým je rozhodnutie odvolacieho súdu (nie súdu prvej inštancie) „nečakane“ založené na iných právnych záveroch než rozhodnutie súdu prvej inštancie, resp. rozhodnutie z pohľadu výsledkov konania na súde prvej inštancie „nečakane“ založené nepredvídateľne na iných „nových“ dôvodoch, než na ktorých založil svoje rozhodnutie súd prvej inštancie, pričom strana sporu v danej procesnej situácii nemala možnosť namietat ne/správnosť „nového“ právneho názoru zaujatého až v odvolacom konaní. Odvolatelia ani v dôsledku uvedenej zmeny právneho posúdenia, ktorá je v konečnom dôsledku výhradne vecou v spore konajúceho súdu (zásada iura novit curia) neboli pozbavení svojich práv. Zmena prvotného právneho posúdenia súdom prvej inštancie v rámci príslušného prvoinštančného konania odvolateľov totiž nediskvalifikovala z možnosti uplatňovať svoje procesné práva priznané CSP v ďalšom konaní pred odvolacím súdom, ktorú aj využili, keď podali odvolanie.

14. Vo vzťahu k odvolateľmi uplatnenému odvolaciemu dôvodu podľa ust. § 365 ods. 1 písm. f) CSP, odvolací súd uvádza. Za skutkové zistenia, ktoré nemajú oporu vo vykonanom dokazovaní, sa rozumie taký výsledok hodnotenia dôkazov súdom, ktorý nezodpovedá postupu vyplývajúcejmu z ustanovenia § 191 ods. 1 Civilného sporového poriadku, podľa ktorého súd hodnotí dôkazy podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti, pričom prihliada na všetko, čo vyšlo za konania najavo, včítane toho, čo uviedli strany. Nesprávne hodnotenie dôkazov by bolo možné vytknúť súdu prvej inštancie v prípade, ak by zobral do úvahy skutočnosti, ktoré z vykonaných dôkazov alebo prednesov strán nevyplývali, alebo inak nevyšli v konaní najavo, prípadne, že by si nepovšimol rozhodné skutočnosti, ktoré boli vykonanými dôkazmi preukázané, alebo vyšli v konaní najavo, prípadne preto, že pri hodnotení dôkazov, prípadne poznatkov, ktoré vyplývali z prednesov strán alebo vyšli najavo inak z hľadiska ich závažnosti, zákonnosti, pravdivosti alebo vierohodnosti je logický rozpor, alebo ak hodnotenie dôkazov odporuje hore uvedenému zákonnému ustanoveniu. Odvolacím dôvodom podľa ustanovenia § 365 ods. písm. f) Civilného sporového poriadku je možné teda napadnúť výsledok činnosti súdu pri hodnotení dôkazov, nesprávnosť ktorého možno usudzovať len zo spôsobu, ako k nemu súd

dospel. Ak nie je možné súdu v tomto smere vytknúť žiadne pochybenie, nie je možné ani polemizovať s jeho skutkovými závermi.

15. V podanom odvolaní odvolatelia uplatnili aj odvolací dôvod podľa ust. § 365 ods. 1 písm. h) CSP (že napadnutý rozsudok prvoinštančného súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci). Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

16. V preskúmvanej veci má odvolací súd za to, že rozhodnutie súdu prvej inštancie zodpovedá požiadavkám kladeným na odôvodnenie súdneho rozhodnutia v zmysle § 220 CSP, pretože súd prvej inštancie v odôvodnení rozhodnutia uviedol rozhodujúci skutkový stav, primeraným spôsobom opísal priebeh konania a stanoviská strán sporu k prejednávanej veci, výsledky vykonaného dokazovania riadne zhodnotil, keď dôsledne uviedol, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, z ktorých jednotlivých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil. Súd prvej inštancie vychádzal zo skutkového stavu preukázaného v konaní, zohľadniac osobitosti prejednávanej veci, najmä skutočnosť, že predmetom dokazovania boli okolnosti prevodu nehnuteľnosti v roku 1956. S ohľadom na vykonané dokazovanie podrobne, dôkladne, zrozumiteľne odôvodnil (ods. 12, 13 a 14 odôvodnenia) prečo považoval nárok žalobcov za dôvodný. Rovnako primerane vysvetlil a odôvodnil (ods. 27 až 28 odôvodnenia) ako dospel k záveru, že právna predchodkyňa žalobcov platne na právneho predchodcu žalovaných previedla podiel 1/3 na pozemku parc. č. XXXX/X, v k. ú. J. zapísaný v PK vložke č. 1705. Vyhodnotiac predložené listinné dôkazy jednotlivo a v ich vzájomných súvislostiach súd dovodil, že zápis v PK vložke č. 1705 pre k. ú. J., podľa ktorého právny predchodca žalovaných nadobudol spoluvlastnícky podiel aj k parc. č. XXXX/X, parc. č. XXX/X, parc. č. XXX/X, parcele č. XXXX/X a parc. č. XXXX/X v podieli 1/3, nezodpovedá obsahu Kúpnej zmluvy zo dňa 22.08.1956 ani výmeru Okresného národného výboru z 03.09.1956 zn. Pôd 8/5346/1956. Súd prvej inštancie s ohľadom na vykonané dokazovanie a s poukazom na ust. § 40 ods. 1 zákona č. 141/1950 Zb. Občiansky zákonník, dovodil, že na prevod nehnuteľností sa v danom čase vyžadovala obligatórne písomná zmluva a zdôraznil, že zápis vlastníckeho práva do pozemkovej knihy mal len deklaratórny charakter. Dôsledne sa vysporiadal aj s procesnou obranou žalovaných ohľadne otázky vydržania nehnuteľností ako i s argumentáciou žalovaných ohľadne užívania pozemkov G. J.. Z rozsudku nevyplýva jednostrannosť, ani taká aplikácia príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich účelu, podstaty a zmyslu. Odôvodnenie rozsudku prvoinštančného súdu dalo odpoveď na skutkovo a právne relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, keď v dostatočnom rozsahu zodpovedalo, prečo žalobe žalobcov vyhovel. Odvolací súd sa s odôvodnením rozhodnutia súdu prvej inštancie v merite veci v plnom rozsahu s poukazom na ustanovenie § 387 ods. 2 CSP stotožňuje. Keďže v takomto prípade nie je potrebné dôvody už vyslovené opakovať, v ďalšom na ne poukazuje a v záujme dôsledného vyporiadania sa s odvolacími námietkami vyjadruje sa len k odvolacím námietkam odvolateľov.

17. Pokiaľ odvolatelia opakovane uvádzali, že dňa 22.08.1956 mohlo/malo byť uzavretých viacero kúpnych zmlúv, uvedené tvrdenie nebolo v konaní preukázané. Zo zápisu v PK vložke č. 1705 nevyplýva existencia ďalšieho titulu, v PK vložke č. 1705 v časti B Vlastníctvo položka 6 sa uvádza len dátum 24.09.1956, Čd 566 a tento zápis odkazuje na kúpnopredajnú zmluvu danú v D. dňa 22.08.1956 a výmer ONV v Senci z 03.09.1956 zn. Pôd 8/5346/1956. Správnosť záverov súdu prvej inštancie podporuje aj žalobcami v konaní predložená Kúpna zmluva zo dňa 22.08.1956, z ktorej je nepochybným, že účastníci zmluvy si splnili svoju ohlasovaciu povinnosť a Kúpnu zmluvu zo dňa 22.08.1956 riadne ohlásili ONV. Tento záver vyplýva z pečiatky „ONV - finančný referát v D.“ dňa 01.09.1956, Čd 566/56, úkon bol spolplatnený „Spopl.A/342“ (o čom svedčia pečiatky). Záver súdu prvej inštancie, že predmetom výmeru ONV v Senci z 03.09.1956 zn. Pôd 8/5346/1956 bola výlučne Kúpna zmluva zo dňa 22.08.1956 (predmetom ktorej bol prevod spoluvlastníckeho podielu 1/3 na parc. č. XXXX/X) podporuje i poznámka uvedená v PK vložke „Čd 566/56“, ktorá je zhodná s pečaťou uvedenou na Kúpnej zmluve zo dňa 22.08.1956 „Čd 566/56“. I keď sa výmer ONV v Senci z 03.09.1956 zn. Pôd 8/5346/1956 nedochoval žalobcovia s ohľadom na dôkaznú núdzu v dostatočnom rozsahu preukázali svoje tvrdenie, že právny predchodca žalovaných platne nadobudol len podiel 1/3 na parc. č. XXXX/X zapísanej na PK vložke č. 1705.

18. Skutočnosť, že právna predchodkyňa žalobcov sa po úhrade kúpnej ceny odsťahovala z J. sama o sebe nenavodzuje záver, že nedržala sporné pozemky. Skutkové tvrdenie žalobcov v konaní pred súdom prvej inštancie, že sporné pozemky boli v rozhodnom čase združené v JRD, žalovaní účinne nespороvali. Dôvod prečo právna predchodkyňa žalobcov odišla z J. a prečo previedla na právneho predchodcu žalovaných svoj podiel na parc. č. XXXX/X vyplýva priamo z textu Kúpnej zmluvy zo dňa 22.08.1956 ... „predávateľka uvedenú nehnuteľnosť nepotrebuje, nakoľko už má pre seba svoj dom“. Hodno doplniť, že právny predchodca žalovaných v Kúpnej zmluve zo dňa 22.08.1956 ako dôvod nadobudnutia podielu 1/3 práve na parc. č. XXXX/X zapísanej na PK vložke č. 1705 uviedol : „ nakoľko si hodlá pre svoju rodinu na tomto pozemku postaviť rodinný dom, nakoľko doposiaľ nemá žiadny dom a ani stavebný pozemok.“ Právna predchodkyňa žalobcov nebola účastnou kúpnopredajnej zmluvy zo dňa 13.03.1969, ktorou W. P. B. S. S. M. previedli na právneho predchodcu žalovaných svoje podiely (1/3 + 1/3) z parc. č. XXXX/X, nakoľko predmetom prevodu bol len ich podiely na parc. č. XXXX/X. V konaní predložená Dohoda uzavretá medzi právnou predchodkyňou žalobcov a S. M. S. W. B. dňa 11.10.1991 ohľadne nehnuteľností zapísaných v PK vložkách č. 1705, č. 1783 a č. 1766 nemala vplyv na posúdenie veci samej.

19. Pokiaľ odvolatelia namietali, že v danom prípade absentuje existencia naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení, odvolací súd poukazuje na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR zo 16. decembra 2010 sp. zn. 3Cdo/154/2010 (ktoré bolo uverejnené v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod R 32/2011) a tiež na rozhodnutie z 11. augusta 2011 sp. zn. 3Cdo/29/2010 z ktorých vyplýva, že súdna prax akceptuje žaloby, ktorými sa dedič domáha určenia, že tá - ktorá vec patrí do dedičstva po poručiteľovi. V konaní o takých žalobách ide o posúdenie, či poručiteľ bol v čase smrti vlastníkom tejto veci. Požadované určenie sa tu vzťahuje ku dňu smrti poručiteľa a okolnosti, ktoré nastali po tomto dni, nemôžu mať vplyv na rozhodnutie súdu. V súlade s touto rozhodovacou praxou sú aj novšie rozhodnutia dovolacieho súdu (por. napr. 1Cdo/207/2018, 6Cdo/90/2019). Vyššie uvedená rozhodovacia prax najvyššieho súdu vychádza zo všeobecného záveru, že dedenie predstavuje všeobecný prechod práv a povinností po zomretej osobe na iný subjekt okrem prípadov, o ktorých zákon ustanovuje inak; dedičstvo sa nadobúda okamihom poručiteľovej smrti. Rozhodujúcou právnou skutočnosťou je teda okamih smrti poručiteľa, a preto tak ako dedičské konanie, rovnako aj sporové konanie o určenie, či vec patrí do dedičstva po poručiteľovi, posudzuje otázku existencie majetku poručiteľa k okamihu jeho smrti. Predmetom dedičského konania je výlučne majetok patriaci poručiteľovi ku dňu jeho smrti. Ak teda súd v sporovom konaní rozhodne, že určitá vec patrí do dedičstva po poručiteľovi, ipso facto i ipso iure tým rozhodne, že toto určenie vlastníctva sa vzťahuje k okamihu smrti poručiteľa a je podkladom pre dedičské konanie. Z početnej rozhodovacej praxe súdov všetkých inštancií je jednoznačne zrejmé, že vo výroku rozsudku súdy rozhodujú o tom, že určitá vec patrí do dedičstva po poručiteľovi, bez výslovného uvedenia, že je to ku dňu smrti poručiteľa (bod 28. odôvodnenia rozhodnutia NS SR sp. zn. 9Cdo/116/2022).

20. K námietke odvolateľov, že súd prvej inštancie nesprávne posúdil otázku unesenia dôkazného bremena sa žiada odvolaciemu uviesť, že nadobudnutie vlastníctva na základe zmluvy je objektívna skutočnosť, ktorú možno v prípade, že sa zmluva nezachovala, preukázať aj nepriamymi dôkazmi (NS ČR sp. zn. 22Cdo/1176/2001). Z ustanovenia § 151 vyplýva, že stranu sporu zaťažuje procesné bremeno popretia skutkových tvrdení protistrany (nem. Bestreitungslast). Na popretie skutkových tvrdení sa kladú určité kvalitatívne nároky. Za podmienok uvedených v § 151 ods. 2 musí totiž popierajúca strana uviesť vlastné tvrdenia. Pre kvalitu popretia skutkových tvrdení platia rovnaké požiadavky ako pre predkladanie skutkových tvrdení (§ 150 ods. 1). Rovnako ako skutkové tvrdenia, aj popretie skutkových tvrdení protistrany, nastupuje ako procesný následok uplatnenie domnienky, že skutkové tvrdenia protistrany sú nesporné. Popretie skutkových tvrdení protistrany musí byť výslovné. Nepostačuje všeobecné vyhlásenie (napr. o tom, že žaloba je úplne nedôvodná), z ktorého by bolo možné vyvodiť iba konkludentný nesúhlas strany so skutkovým stavom tvrdeným protistranou.

21. Tak ako v prípade Kúpnej zmluvy zo dňa 22.08.1956 rovnako i v prípade uzavretia ďalších kúpnych zmlúv možno vyvodzovať, že nimi disponovali obe strany sporu. Preto za stavu, že žalovaní v konaní tvrdili, že existovali aj iné kúpne zmluvy, na základe ktorých ich právny predchodca nadobudol podiely aj na ďalších nehnuteľnostiach zapísaných na PK vložke č. 1705, nimi uvádzané skutkové tvrdenia mohli preukázať nielen kúpnyimi zmluvami ale aj inými nepriamymi dôkazmi. Za takýto nepriami dôkaz bolo

možno považovať napr. i doklad o úhrade prevodného poplatku (poťažmo analogicky aj doklady o úhrade prevodného poplatku za sporné nehnuteľnosti), ktorý mal podľa Kúpnej zmluve zo dňa 22.08.1956 uhradiť práve právny predchodca žalovaných (kupiteľ) za podiel na parc. č. XXXX/X.

22. V podanom odvolaní odvolatelia vyjadrili svoj nesúhlas i so závermi súdu prvej inštancie v otázke vydržania nehnuteľností právnym predchodcom žalovaných. Súd prvej inštancie sa uvedenou otázkou podrobne zaoberal v bode 15 odôvodnenia napadnutého rozhodnutia, pričom svoje závery založil na tom, že : a) absentuje platný právny titul, b) v konaní nebolo preukázané, že by právny predchodca žalovaných vstúpil do držby nehnuteľnosti, c) v konaní nebolo preukázané, že by žalovaní po smrti svojho právneho predchodcu vstúpili do držby nehnuteľností, d) žalovaní sa chopili držby nehnuteľností až na prelome rokov 2018 a 2019 preto im neuplynula vydržacia doba e) dobromyseľnosť žalovaných nezakladá ani schválený ROEP z 21.02.2012 a to s ohľadom na to, že neuplynula desaťročná vydržacia doba a s ohľadom na výpovede svedkov a f) s ohľadom na to, že právne skutočnosti, ktorí nastali po smrti poručiťľa nemôže mať vplyv na rozhodnutie vo veci.

23. Zo zhorauvedeného vyplýva, že súd prvej inštancie svoje závery ohľadne nesplnenia podmienok vydržania na strane právneho predchodcu žalovaných (i žalovaných samotných) nezaložil výlučne na neexistencii nadobúdacieho titulu. Tvrdenie odvolateľov, že ich právny predchodca vstúpil do držby predmetných nehnuteľností v roku 1956 nebolo v konaní preukázané. V konaní pred súdom prvej inštancie žalovaní síce uviedli, že predmetné nehnuteľnosti boli v užívaní I. J., nezrejmili však, či sporné pozemky boli dané do užívania JRD ich právnym predchodcom, či ich právny predchodca uzavrel nájomnú zmluvu s I. J., i napriek tomu, že uvedená skutočnosť bola v konaní spornou, keďže žalobcovia spochybňovali, že právny predchodca žalovaných sa v roku 1956 skutočne ujal držby predmetných nehnuteľností (vyjadrenie zo dňa 26.10.2020). Tvrdenie odvolateľov, že sa chopili držby sporných nehnuteľností a správali sa ako zodpovední vlastníci tým, že uzavreli Nájomnú zmluvu s G. J., je potrebné vyhodnocovať v kontexte s tým, že k uzavretiu nájomnej zmluvy došlo až v roku 2019. Nebolo tak osvedčené, že by právny predchodca žalovaných mohol byť a bol dôvodne (v dobrej viere) presvedčený/ bol si vedomý, že mu predmetné nehnuteľnosti patria, nakoľko nebolo v konaní preukázané, že by sa právny predchodca žalovaných k predmetným nehnuteľnostiam správal ako ich vlastník.

24. Pomerované touto optikou na veci nemení nič ani poukaz odvolateľov na nález ústavného súdu sp. zn. II. ÚS 484/2015 zo 14.11.2018, v ktorom sa ústavný súd priklonil k väčšej ústavnej konformite skoršieho výkladu podmienok vydržania, ktorého podstata vyplývala z cit. rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 3Cdo/117/1994; podľa vec prejednávajúceho senátu najvyššieho súdu išlo totiž z pohľadu rozhodovacej praxe ústavného súdu o ojedinelé rozhodnutie, na ktoré nenadviazala následná judikatúra ústavného súdu. Práve naopak, v neskoršom rozhodnutí sp. zn. I. ÚS 136/2019 ústavný súd akceptoval ustálenú názorovú líniu najvyššieho súdu v prípadoch vydržania nehnuteľnosti na základe neplatného právneho úkonu (R 74/2015, R 73/2015). Súčasne hodno pripomenúť, že vo veci, ktorú riešil ústavný súd v odvolateľmi označenom náleze, bola jedinou (spornou) okolnosťou nesvedčiacou v prospech dobrej viery žalobcu skutočnosť, že právne tituly, z ktorých odvodzoval nadobudnutie vlastníctva vydržaním, nespĺňali zákonom požadovanú písomnú formu zmlúv o prevode spornej nehnuteľnosti.

25. V preskúmvanej veci súd prvej inštancie vyvodil svoj záver o nepreukázaní dobromyseľnosti právneho predchodcu žalovaných (a poťažme aj žalovaných) z viaceró prítomných okolností, ktoré mali v súhrne objektívne negovať ich dobrú vieru. Naviac, ústavný súd v predmetnom náleze konštatoval, že pri ústavne konformnom výklade dobromyseľnosti držby treba skúmať, či držiteľ mohol byť objektívne presvedčený o tom, že držanú vec poctivým spôsobom nadobudol; spravidla je preto rozhodujúce, že držiteľ za držanú vec zaplatil dohodnutú sumu, prípadne poskytol iné dohodnuté plnenie.

26. Oprávnenosť držby právneho predchodcu odvolateľov nepreukazuje ani ich tvrdenie, že právny predchodcovia žalobcov resp. žalobcovia nepodali námietky proti ROEP. Schválený ROEP má síce charakter verejnej listiny, avšak vzhľadom na svoje deklaratórne účinky ním nevzniká nový právny stav a vlastnícke vzťahy, len sa obnovuje neúplná alebo chýbajúca evidencia nehnuteľností. Pri vypracovaní ROEP dochádzalo v dôsledku nedostatočne zistených podkladov k chybám a právny stav vyplývajúci z listu vlastníctva založeného v rámci ROEP nezodpovedal stavu skutočnému. Keďže katastrofe nekontrolujú správnosť a úplnosť podkladov pre vyhotovenie ROEP, kvalita vyhotovenej

evidencie nie je spoľahlivá, preto na riešenie týchto pochybení je daná príslušnosť súdov v civilnom konaní. Podľa zákona č. 180/1995 Z. z. sa vlastníctvo nenadobúdalo, ale sa iba zisťovali dostupné údaje o právnych vzťahoch k pozemkom a na ich základe sa zostavoval register obnovenej evidencie pozemkov.

27. Zhodnotiac zhora uvedeného možno prisvedčiť súdu prvej inštancie, že v konaní nebolo žalovanými preukázané vydržanie vlastníckeho práva k spornej nehnuteľnosti právnym predchodcom žalovaných resp. žalovanými, nakoľko nemal za preukázanú oprávnenú držbu predmetnej nehnuteľnosti právnym predchodcom žalovaných resp. žalovanými, keďže im od počiatku chýbala dobromyseľnosť v držbe. Pokiaľ už držba právneho predchodcu žalovaných bola od počiatku nedobromyseľná vo vzťahu k držbe sporných nehnuteľností, je bez právnej relevancie, ako dlho ich neoprávnená držba (žalovaných) trvala. Ak je držba veci neoprávnená, ostáva neoprávnenou bez ohľadu na dĺžku jej trvania, pričom s neoprávnenou držbou nikdy nemožno spájať účinky vydržania vlastníckeho práva (uznesenie NS SR z 29.06.2022 sp. zn. 4Cdo/113/2021).

28. Ďalej odvolatelia uvádzali, že svojim konaním nedali dôvod na začatie konania, preto žiadali, aby súd vo veci aplikoval ust. § 257 CSP. Ako prvoradé považuje odvolací súd za potrebné zdôrazniť, že aplikáciu ust. § 257 CSP na prejednávajúcu vec žalovaní navrhli až v podanom odvolaní, s obsahom podaného odvolania boli žalobcovia oboznámení, t. z. mali možnosť sa k aplikácii ust. § 257 CSP vyjadriť.

29. Ust. § 257 CSP pri rozhodovaní o náhrade trov konania prichádza do úvahy v prípadoch, keď sú naplnené všetky predpoklady na priznanie náhrady trov konania, avšak súd dôjde k záveru, že sú tu dôvody hodné osobitného zreteľa, pre ktoré náhradu trov celkom alebo sčasti neprizná. Musí však ísť o celkom výnimočný prípad, ktorý musí byť v rozhodnutí aj náležite odôvodnený. Výnimočnosť môže spočívať tak v okolnostiach danej veci, ako aj v okolnostiach na strane účastníkov konania. Pri posudzovaní okolností hodných osobitného zreteľa treba prihliadať na osobné, majetkové, zárobkové a iné pomery všetkých účastníkov konania, a tiež na okolnosti, ktoré viedli účastníkov k uplatneniu práva na súde a ich postoj v konaní. Nepriznanie náhrady trov konania musí zodpovedať zvláštnym okolnostiam konkrétneho prípadu a jedným z rozhodujúcich hľadísk je aj to, aby sa takéto rozhodnutie nejavilo ako neprímeraná tvrdosť voči účastníkovi a aby neodporovalo dobrým mravom.

30. Zákon pre rozhodnutie o nepriznaní náhrady trov konania podľa § 257 CSP vyžaduje kumulatívne splnenie dvoch podmienok: dôvody hodné osobitného zreteľa a výnimočné okolnosti. Dôvody hodné osobitného zreteľa, ani výnimočné okolnosti zákon nešpecifikuje. Výklad týchto podmienok ponecháva na súdnu prax, dnes už ustálenú (viď rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 2 MCdo 17/2009, 5 Cdo 67/2010 či 3 MCdo 46/2012), podľa ktorej nemožno § 257 CSP považovať za ustanovenie, ktoré by zakladalo voľnú možnosť aplikácie (v zmysle svojvôle), ale ide o ustanovenie, podľa ktorého je súd povinný skúmať, či v prejednanom spore neexistujú zvláštne okolnosti hodné osobitného zreteľa, na ktoré je potrebné pri stanovení povinnosti nahradiť trovy konania výnimočne prihliadnuť. Túto normu preto nie je možné interpretovať tak, že je aplikovateľná kedykoľvek a bez zreteľa na základné zásady rozhodovania o trovách konania. K dôvodom hodným osobitného zreteľa môže dôjsť vo vzťahu k určitým druhom konania alebo určitej procesnej situácii, kde sa tieto často vyskytujú, a tento dôvod je daný charakterom tohto konania alebo charakterom procesnej situácie. Aj tu však treba skúmať, či nejde o výnimku z výnimky, či teda na ponechanie účinkov právnej normy nie sú dané dôvody. Nejde o automatické pravidlo, ktoré by sa uplatňovalo vo vzťahu k určitému typu konania (k tomu napr. nálezy Ústavného súdu ČR, III. ÚS 292/07, či I. ÚS 303/12), ale ide o prvok individualizácie, nie ľubovôle zo strany súdu (pozri nález Ústavného súdu ČR, III. ÚS 727/2000).

31. Ustanovenie § 257 CSP neslúži k zmierňovaniu majetkových rozdielov medzi účastníkmi konania, ale k riešeniu situácie, v ktorej je nespravodlivé, aby ten, kto dôvodne bránil svoje porušené alebo ohrozené práva alebo právom chránené záujmy, získal náhradu trov, ktoré pri tomto konaní dôvodne vynaložil. Rozhodnutie súdu, podľa ktorého ten, kto v konaní napokon uspel, znášal svoje náklady, sa preto bude javiť spravodlivým predovšetkým vzhľadom na existenciu okolností súvisiacich so stavom pred začatím sporu, so správaním sa účastníkov v priebehu sporu, s okolnosťami uplatnenia nároku a pod.

32. V prejednávannej veci odvolatelia aplikáciu ust. § 257 CSP odôvodnili len tým, že nedali dôvod na začatie konania, konštatovanie ktoré je v rozpore s listinnými dôkazmi nachádzajúcimi sa v súdnom

spise. Žalobcovia Návrhom na uzavretie mimosúdnej dohody zo dňa 15.02.2019 vyzvali žalovaných na uzavretie mimosúdnej dohody a navrhli aj osobné stretnutie za účelom mimosúdnej dohody, v snahe predísť súdnu konaniu. Iné okolnosti odôvodňujúce aplikáciu ust. § 257 CSP na prejednávajúcu vec odvolatelia netvrdili, pričom otázku unesenia dôkazného bremena v spore nemožno považovať za tak výnimočnú okolnosť, ktorá by navodzovala nepriznanie náhrady trov konania žalobcom. Odvolací súd má za to, že nie sú dôvody, ktoré by umožňovali prijať záver o možnosti aplikácie ust. § 257 CSP na prejednávajúcu vec. Naopak má odvolací súd za to, že je potrebné vychádzať zo zásady úspechu v spore. Úspech vo veci sa zisťuje porovnaním žalobnej žiadosti (petitu) a výroku rozhodnutia, ktorým sa vo veci rozhodlo. O plný úspech žalobcu vo veci ide vtedy, ak sa výrok meritórneho rozhodnutia zhoduje so žalobným petitom, t. j. ak sa jeho žalobe vyhovel v plnom rozsahu. Strana, ktorá mala plný úspech vo veci, má nárok na náhradu všetkých účelne vynaložených trov proti strane, ktorá vo veci úspech nemala. V sporových konaniach sa ohľadom náhrady trov konania uplatňuje tzv. zásada úspechu, t. j. strane, ktorá mala vo veci plný úspech, súd prizná náhradu trov proti neúspešnej strane. Zohľadniac uvedené má odvolací súd za to, že v prejednávanej veci neboli preukázané dôvody hodné osobitného zreteľa, ktoré by odôvodňovali aplikáciu ust. § 257 CSP, preto súd prvej inštancie postupoval pri rozhodovaní o nároku na náhradu trov konania správne podľa ust. § 255 ods. 1 CSP.

33. Vzhľadom k uvedenému posúdil odvolací súd odvolaciu argumentáciu odvolateľov ako nespôsobilú spochybníť vecnú správnosť záverov súdu prvej inštancie. Ak odvolací súd nad rámec prvoinštančného rozhodnutia niečo podporne doplní pre zdôraznenie správnosti rozhodnutia súdu prvej inštancie, neznamená to, že založil svoje rozhodnutie na iných, nových právnych dôvodoch než súd prvej inštancie a takýmto nesprávnym postupom došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces a znemožneniu práva procesnej strany, aby svojou procesnou aktivitou uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia (uznesenie NS SR z 28.10.2020, sp. zn. 1Cdo/228/2019). Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky. Z práva na spravodlivý súdny proces ale pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami.

34. Na základe všetkého zhora uvedeného odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie podľa ust. § 387 ods. 1 CSP ako vecne správne, potvrdil.

35. O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa ust. § 396 ods. 1 CSP v spojení s ust. § 255 ods. 1, 2 a § 262 ods. 1 CSP a rozhodol tak, že v odvolacom konaní úspešní žalobcovia 1/ až 5/ majú proti žalovaným 1/ až 3/ nárok na plnú náhradu trov odvolacieho konania s tým, že podľa ust. § 262 ods. 2 CSP o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie v lehote do 60 dní po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

36. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Bratislave pomerom hlasov 3:0 (§ 393 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).